

TOSAMA

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

X. kongres ZKJ - politika ekonomske stabilizacije

Spoznanje, da je večja ekonomska stabilnost ena izmed bistvenih osnov za razvijanje naše socialistične družbe in da je za to potreben stalen ter vztrajen boj v daljšem obdobju, je vzpodbudilo ZKJ, da zadolži svoje člane in s tem posredno vse delovne ljudi za delovanje v smeri ekonomske stabilizacije naše družbe.

Da bi do stabilizacije prišli kar najhitreje, je potrebno, da se vsi družbeni dejavniki, ki vplivajo na gospodarski razvoj vztrajno in organizirano zavzemajo za racionalne rešitve posameznih problemov. Pri tem je pomembno, da se sprejme tak družbeni načrt in ekonomska politika, ki bo ustvarjala ugodne razmere za skladen in hiter razvoj proizvodjalnih sil. Zato naj bi delavci v TOZD in drugih organizacijah postali tisti, ki bi zavestno težili k rešitvam v skladu s politiko stabilizacije.

Politika stabilizacije zahteva tudi takšne sistemske spremembe v gospodarskem sistemu, ki bodo omogočale v skladu z ustavo, da bo združeno delo prevzelo reševanje velikih in zapletenih ekonomskih problemov in da se bo odstranilo čezmerno arbitriranje državnih organov.

Posebno pomembno za uresničevanje politike hitrega gospodarskega razvoja je dobro načrtovanje na vseh ravneh, temelječe na samoupravnem sporazumevanju. Vsled tega je potrebno, da programi razvoja do leta 1980 vsebujejo kot svojo bistveno osnovo tudi elemente politike stabilizacije.

Nastajanje stabilnejših odnosov v gospodarstvu in na tržišču zahteva napore vseh subjektov gospodarjenja za povečanje proizvodnje in za premagovanje nesorazmerij v strukturi gospodarstva. Komunisti morajo biti v prvih vrstah delavske

ga razreda in vseh delovnih ljudi za doseganje večje in rentabilnejše proizvodnje, za boljše izkoriščanje zmogljivosti, delovnega časa in zviševanje produktivnosti, za večji dohodek in akumulacijo, za večjo delovno disciplino ter za učinkovitejšo gospodarjenje. Na tej podlagi se bo treba zavzemati tudi za dvig življenske ravni.

Delovni ljudje v OZD morajo tudi kar najbolj varčevati, zlasti z energijo in uvoženimi surovinami,

ki jih primanjkuje. Potrebna je stalna akcija za splošno varčevanje, ki naj postane vsesplošna akcija in sestavni del vsakodnevne prakse.

Boj za ekonomsko stabilizacijo je potrebno neposredno povezati z bojem za stabilno zviševanje življenske ravni. V tem smislu mora politika dohodka in osebnih dohodkov v TOZD in OZD delovati kot aktivni spodbudni dejavnik za doseganje proizvodnih in poslovnih uspehov. Vse več naj bo takšnih de-

Nagrade so bile podeljene

Da bi dvignili naše glasilo na višjo literarno, strokovno in informativno raven, je uredniški odbor dal pobudo OMR, da odobri polletno nagrajevanje izvornih člankov dopisnikov »Tosame«. S to pobudo želi-

Stran 5

Naš transport

Prejšnja TOSAMA je prinašala članke o pomanjkanju skladiščnih prostorov. To je še kako res, po drugi strani pa ni bilo veliko govora o izboljšanju transporta, naj si bo to notranjega ali transport surovin v tovarno in izdelkov iz nje.

Ni preteklo veliko časa, ko se je pojavil prvi slonček v tovarni in bil v tistem času senzacija. Nekaj ted-

nov nazaj je bilo spet senzacija: v TOSAMO je prvič pripeljal kontejner.

Stran 3

X. KONGRES ZKJ — POLITIKA EKONOMSKE STABILIZACIJE

lavcev, katerih OD bo odvisen predvsem od njegovega skupnega prispevka k dohodku, ustvarjenega s tekočim in minulim delom.

Komunisti naj bodo tudi nosilci družbene akcije za zaščito standarda delovnih ljudi. Razen tega pa naj se še zavzemajo za enotni jugoslovanski trg, za povečanje izvoza, boljše izkoriščanje domačih virov surovin, energije in večjo proizvodnjo življenjskih potrebščin ter za sodelovanje z neuvrščeni deželami sveta.

Na podlagi navedenih bistvenih točk politike ekonomske stabilizacije, je razvidno, da se morajo komunisti in delovni ljudje v organizacijah združnega dela zavzemati za kvalitetne spremembe v gospodarstvu in pri tem ukrepati na sledeči način:

- pregledati je treba obstoječe razvojne programe in razpoložljiva sredstva ter s pomočjo neposrednih odločitev delovnih ljudi zagotoviti najučinkovitejšo porabo teh sredstev,
- v programe razvoja do leta 1980 je treba vnesti zahteve politike ekonomske stabilizacije,
- graditve novih zmogljivosti naj bodo šele takrat, ko je preskrbljeno za energijo, surovine in prodajo,
- zavrejo naj se neproizvodne investicije, kjer je le mogoče,
- angažirajo naj se vse sile za povečanje rentabilne proizvodnje in povečanje produktivnosti,
- dosledno naj se izvaja akcija za varčevanje, ki naj postane vsakodnevna praksa,
- bojovati se moramo za stabilen dvig življenjske ravni in pri tem razvijati take sisteme nagrajevanja, ki bi vzpodbujali delavce k večji učinkovitosti in nagrajevali predvsem v skladu z vložnim tekočim in minulim delom,
- samoupravljanje razvijati v taki smeri, da bo nivo organiziranosti zagotavljal odločanje tistih, ki združujejo svoje delo v TOZD in OZD v združenem delu,
- skupno porabo je treba usmerjati tako, da se pri tem zaščiti predvsem ljudi z najnižjimi OD,
- upoštevati je treba norme in načela tržnega gospodarstva v razmerah socialistične blagovne proizvodnje in enotnega tržišča,
- zavzemati se je treba za samoupravno povezovanje in dogovarjanje na vseh nivojih,
- pospeševati se mora izvoz in zmanjševati odvisnost od uvoza, predvsem iz konvertibilnega področja,
- predvsem je treba delovati v smeri povečanja rentabilnosti in produktivnosti in ne le z višjimi cenami reševati subjektivne težave.

Prikazana načela in naloge je treba čimprej vključiti v poslovanje OZD, kajti le tako bo celotno prizadevanje družbe obrodilo sadove

in nam zagotovilo boljši jutri.

Vir: Resolucije X. kongresa ZKJ.

J. Leskovec, vodja fin. sek.

O ozvočenju

Ko smo poglobljeno razpravljali lansko leto o možnostih za ustanovitev več TOZD v okviru Tosame, so bile izrečene o informiranju premmoge tehtne besede. Besedam je sledilo 10 enakih zelenih oglasnih deska, na katerih je bolj ali manj urejeno razstavljeno različno informativno gradivo. Poleg 1000 izvodov našega glasila smo dobili tako še en vir informacij. Vendar pa še nismo bili zadovoljni. Živa govorena informacija naj bi prišla v vsak prostor naše tovarne. Električarji so se z veliko vnetjem vrgli na to delo. Sto in sto metrov kablov so napeljali nad in pod ometom, namestili so tudi desetine zvočnikov. Delo in naprave, ki nas bodo stale več 10 milijonov se bliža koncu. Ni hče v naši organizaciji ZD se ne bo mogel več izogniti temu, da bi bil informiran. Kakšne bodo te informacije? Najbrž bo treba med vsemi tremi viri informacij narediti razdelitev. Naše glasilo TOSAMA naj obdrži le tiste informacije, ki so trajnejše veljave in je njihova aktualnost vsaj mesečna.

Obvestila na oglasni deski naj bi bila aktualna vsaj en teden, medtem ko bi prek zvočnikov informirali člane OZD o vseh dnevniških aktualnostih, ki so pomembne za ve-

čino članov. Morda bi bilo še najbolje če bi o tem kaj pričakujejo od ozvočenja povedali svoje mnenje člani kolektiva.

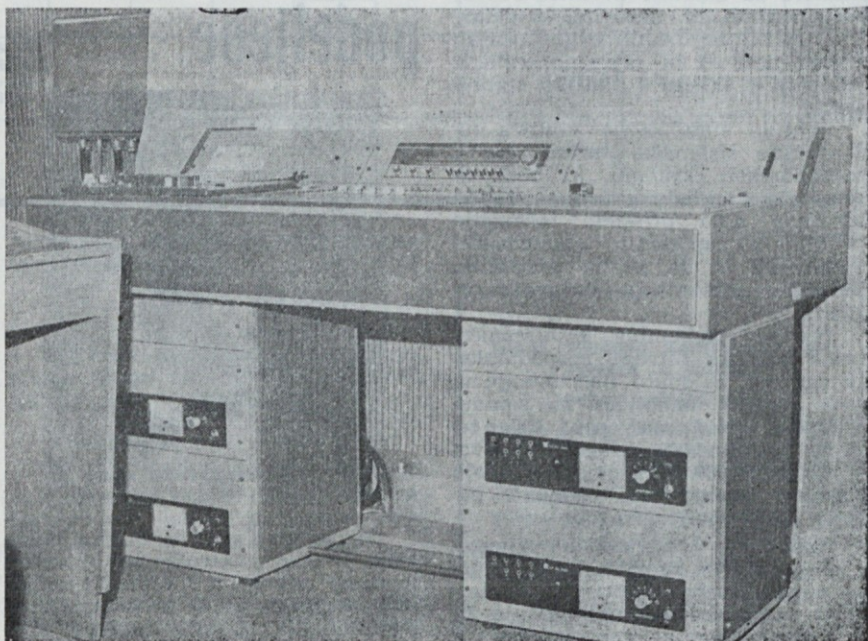
JANEZ PERNUS: »Zeel bi predvsem, da bi ozvočenje objavljalo točen čas za začetek ter konec dela izmene. Potem pa obvestila in še kakšno po željah« ter tudi kakšno pohvalo ali grajo.«

IVA PAVLIHA: »Da bi dnevno poimensko objavili zamudnike, med malico naj igra lahko glasba.«

MARIJA MAUSAR: »Mislim, da bi lahko preko zvočnika zvedeli več novic o tovarniških dogodkih, tako kot je bilo v konfekciji, ko je bil tam zvočnik. Vprašanje pa je, kako se bo to pri nas kaj slišalo zaradi ropota. Če bodo obvestila med malico bo v redu, Upam, da bo na ozvočenje prišlo kaj primernega; sem proti posameznim čestitkam.«

TONE PRAŠNIKAR: »Po mojem je potrebno, da bo stalno obveščanje in bomo na tekočem z dogodki. Upam, da ne bo to zamrlo, ker smo vložili že toliko denarja.«

OLGA ŽEBOVEC: »Pametno bi bilo, da bi objavili čimveč pomembnih novic. Pred leti je bilo zelo pomankljivo to, da so ljudje na sestankih vpraševali, odgovorov pa niso dočakali. Zdaj bomo na taka

O OZVOČENJU

vprašanja lahko vsi slišali odgovor. Tudi med oddelki bo večja pove-zava.»

SRAMELJ ANČKA: »Ali bodo objave med malico, da bomo slišali? Sicer imamo že časopis! Jaz sicer ne bom več dolgo poslušala.

Ker nimamo časa da bi stali pri oglasni deski, bo kar v redu, da imamo ozvočenje. Da bi stali pri oglasni deski ni možno, ker je pre-malo prostora za vse. Dobro pa je, da človek izve novico o tovarni.

Viljem Dolenc

Pogovor s komercialnimi predstavniki Tosame

V začetku julija so se zbrali na skupnem sestanku komercialni predstavniki, ki delujejo na različnih območjih Jugoslavije. Skupno delo o reševanju tekoče prodajne problematike je trajalo 2 dni. Ob zaključku smo zaprosili komercialne predstavnike za krajši razgovor v zvezi s prodajo naših izdelkov. Od komercialnih predstavnikov so pri razgovoru sodelovali:

Tov. Radoš Peter iz Domžal, Jovičić Boško iz Beograda, Pečić Dragiša iz Niša, Prstec Stjepan iz Zagreba, Bubanj Josip iz Rijeke, Kuzmanovski Vasko iz Skopja, Đafić Et-hem iz Sarajeva, Zigrac Jovan iz Novega Sada, Florjančič Matevž in Babnik Janez iz Domžal.

Mnenja in stališča predstavnikov so bila o posameznih problemih, ki se pri prodaji javljajo zelo podobno kar pomeni, da se večina njih ukvarja oz. mora ukvarjati z enakimi ali sličnimi težavami, ki se enkrat kažejo (k sreči) predvsem v pomanjkanju zalog določenih izdelkov.

Vprašanja, ki jih je uredništvo Tosame postavilo predstavnikom in vsebino njihovih odgovorov posredujemo bralcem:

Vprašanje: KAKŠEN JE NAMEN SESTANKOV IN NJIHOV VPLIV NA KASNEJŠE POSLOVANJE S STRANKAMI?

Tovrstni sestanki so takorekoč že ustaljena oblika dela v naši komercialni službi. Vsi komercialni predstavniki se enkrat letno zbere-mo in z vodstvom komerciale in posebej še s prodajno službo kritično ocenimo preteklo obdobje, vsak jasno iz svojega zornega kota. Vsak predstavnik poda poročilo za svoje področje dela, ki zajema predvsem uspehe prodaje po posameznih artiklih, probleme, ki se javljajo pri delu in na podlagi predhodnega tudi predlaga za njih odpravo. Pri tem je omeniti, da bi Tosama tudi lahko postala medij za seznanitev vseh zaposlenih v Tosami s poslov-

nimi rezultati posameznih predstavnikov. To bi mimo grede povedano predstavnik približalo ostalim delavcem Tosame, saj bi tako izgubili v njihovih očeh status nekakega zunanjega sodelavca.

Iz letošnjih poročil je bilo predvsem razvidno potrebnost hitre do-

bave posameznih proizvodov, za kar pa je najugodnejša oz. najboljša rešitev: skladišče. S skladiščem, kot je recimo v Skopju so ustvarjeni znatno boljši pogoji za poslovanje, kar kažejo tudi rezultati v prodaji, ki so odlični.

Gotovo je, da s postavitvijo sličnih skladišč v nekaterih večjih in od nas bolj oddaljenih centrih, uspeh ne bo izostal.

Seveda je to še vprašanje doba-ve konjunkturalnih artiklov, kot napri-mer gaza in podobno. Ze s tem, da so obravnavani artikli konjunkturalni je jasno, da jih v zahtevani količini vsi ne moremo dobiti, bi bilo dobro, da se taka obdobja izkoristijo v čim večji možni meri s povečano proi-zvodnjo in ažurno dobavo.

Namen sestanka pa ni samo pre-tres preteklega obdobja, ampak tu-di skupni dogovor o odpravi ugotovljenih težav v prihodnosti. Ker pa je jasno, da vse zahteve (predvsem s strani predstavnikov) tudi iz teh-ničnega proizvodnega vidika niso rešljivi. Treba pa je priznati, da se delo kot posledica teh sestankov spremeni in to v pozitivnem smi-slu.

TRANSPORT — 1:0 ZA NEUREJENOST

Po »firbcih« sodeč se ljudje le zanimajo za novosti, ki žal tako pozno prodro do nas. K sreči je na-kladalna rampa pri filterih premakljiva in je tako bilo cca 13 ton acetata razloženega v bore 20. minutah. Seveda s pomočjo viličarja, ki je zapeljal kar v kontejner. Posebej je treba poudariti, da niti ena bala acetatnega vlakna ni bila pri tem poškodovana.

Primer kontejnerja moramo nedvomno primerjati z običajnim že-lezniškim transportom. Na postaji vlačijo bale iz vagona, potem nalo-

že na kamion in spet iz kamiona v skladišče. Pri tem je angažirano nedvomno večje število delavcev, to-vornjak, večja izguba časa in še nekaj: velikokrat so bale pošteno razcefrane samo zaradi nešteti prekladanj in tudi nepravilnega ravna-nja z materialom.

Samo primerjajte obe varianti — kakšen je prihranek na času in stroških. Mislim, da ni potrebno iz-gubljeni besed.

Pri vsem tem pa Tosama ni pri-pravljena na tak način transporta. Nimamo primerne premakljive ram-pe (vemo, da višina avtomobilov ni enaka), s katere bi se dalo z vili-

čarjem priti v kontejner ali tovarnjak. Res je pri filtrih taka rampa, vendar je namenjena za nakladanje filtrov.

Se nekaj velja omeniti. Vhodna tovarniška vrata so preozka, po drugi strani smo zagosti tudi nadstrešek vratarnice, zaradi tega in tudi zaradi ne ravno ugodne izpeljave vhoda, se je kontejner komaj zbasal skozi.

Govoril sem o balah, rad bi še nekaj pripomnil. Prvič imamo viličarjev premalo, drugič pa niti eden ni pripravljen za transport bal. Naj bo to acetat ali bombaž. Mar ni boljše balo stisniti v klešče in jo prenesti, kot pa jo s klasičnimi viličarji preparati, kot lovec trebuh volku v Rdeči kapici. Ta dokaj preprosta naprava bi preprečila marsikatero poškodbo, (zlasti acetatu), ki se v proizvodnji seveda pozna.

Ne morem si kaj, da ne bi pristavil še kakšen »ocvirek«. Vemo, da imamo v tovarni izredno veliko najrazličnejše embalaže za naše izdelke. Postojte za hip pred ekspeditom in začudila vas bo obilica najrazličnejših oblik in velikosti — dejansko ima vsak artikel svojo velikost embalaže. Nisem skromen če rečem, da je vsaj 50 vrst embalaže. Nedvomno pa je ta številka še nekoliko večja. Kje so ljudje, da bi temu problemu namenili več pozornosti, da bi poskušali »standardizirati« embalažo in jo spraviti na neko pametno število. Potem bi tudi nabavo in skladišče manj bolela glava zaradi množice raznih kartonov.

Se ena stvar me je vspodbudila k razmišljanju. To je naš izvoz filtrov, ki ga pošiljamo po železnici. Štirikrat ali celo petkrat nalože tovarnjak da odpelje na postajo, ga razlože in spet vračajo. Mogoče bi bilo rentabilneje pripeljati vagon z vlačilcem v tovarno (vhodna vrata?), ga naložiti in spet postaviti na železno cesto. (Enako velja tudi za

razkladanje surovin). Nabava takega vlačilca verjetno ne bi prišla v poštev, vendar bi se verjetno izplačalo skupno s še kakšno tovarno, ki ima podobne težave. Misel je pa praktično nedovršena, šele izračun bi verjetno pokazal, da take misli le niso brez osnov. Naše strokovne službe bi morale vgrizniti v to jabolko in šele številke bi dale potrditev v to dokaj laično mišljenje.

Zal nekatere bolj zanima, kje se kdo zadržuje med delovnim časom, kot — da bi malo širše odpri oči in videli še kaj drugega kot očrnjenega posameznika. Da transport še pa je dejstvo, tovarna se skokovito širi, transport pa caplja za temi ogromnimi koraki. Treba je storiti nekaj in zmanjšati stroške in olajšati delo našim transportnim delavcem in ekspeditorjem.

OPOMBA UREDNIKA

Članek, katerega avtor ne želi biti imenovan, je informacija, ki bi se brez pojasnila prizadetih služb kaj lahko spremenil v dezinformacijo, zato se mi je zdelo opravičljivo za boljše razumevanje in razrešitev problemov, ki jih avtor navaja slišati tudi mnenje in pojasnila ustreznih služb, ki se z omenjenimi problemi ukvarjajo. Ker so bili odgovori podani zelo široko, kar bi presleglo okvir, ki smo ga namenili temu pojasnilu, smo iz odgovorov tehnične, komercialne in transportne službe naredili kratek rezime — izvleček, ki bistvo odgovorov v ničemer ne okrnjuje. Podajamo jih samo v krajši obliki:

Pomanjkanje skladiščnih prostorov to je dejstvo. Res pa je, da so razgovori in projekti za nove prostore tu ter da je njih gradnja zagotovljena.

To, da Tosama ni pripravljena na kontejnerski prevoz ne drži.

Kontejnerji so se pojavili na naših pa tudi evropskih cestah pred nedavnim. Takega transporta do sedaj nismo uporabljali, zato tudi dohod ni bil primereno urejen. Ko se je problem pojavil, smo ga tudi rešili. Vrata smo razširili, tako da ob vhodu kontejnerja ni več problemov.

Pisec članka navaja, da nimamo primernih ramp za razkladanje iz kontejnerja. Naj potrdimo njegovo ugotovitev, da rampa za oddelek filtrov je — torej tam kjer se v sedanjih fazi razvoja Tosama kontejnerja poslužuje je stvar urejena. Ob gradnji novih skladiščnih prostorov pa bodo zgrajene tudi ustrezne rampe, kar je v načrtih tudi predvideno.

Glede celotnega transporta — odhoda-dohoda, notranji transport in transport med obrati je v fazi študije. Čakamo tudi na konkurenčno ponudbo kjer bomo dobili gotove ugotovitve o načinu transporta in uporabi transportnih sredstev.

Glede nabave viličarja je bilo dano pojasnilo, da omenjenih viličarjev na tržišču ni.

To, da bi bilo rentabilneje pripeljati vagon v tovarno kot pa opravljati nakladanja in prekladanja na postaji in v tovarni nedvomno drži. Zal v Domžalah te možnosti ni. Domžale nimajo možnosti izpeljave vagonov, za kar se je naša transportna služba že zanimala. Iz ljubljanske postaje pa je za tak prevoz predaleč, pa tudi ceste niso primerne za take tovore.

Pri embalaži je treba upoštevati tudi želje kupca — vemo, da kipec glede embalaže večkrat postavlja tudi svoje zahteve.

Za pakiranje je nastavljen referent, z nalogo da pregleda našo celotno embalažo in jo vskladi s paletnim sistemom, ki se v zadnjem času uporablja. Seveda je tu treba ponovno poudariti, da bodo nujne konsultacije z našimi kupci.

Res je, da nekatere zanima, kje se posamezniki zadržujejo med delovnim časom. To bi moralo zanimati vse zaposlene v tovarni. Cilj nas vseh je večja produktivnost in delovna disciplina. Vsekakor posameznik, ki se med delovnim časom zadržuje brez utemeljenih razlogov izven delokroga svojega dela, ne opravlja delovne naloge tako kot interesi kolektiva zahtevajo. S tem ruši delovno disciplino in zmanjšuje produktivnost, kar vsi občutimo v lastnem žepu ob izplačilu OD. Česa podobnega si ne morejo privoščiti delavci za strojem. Zal to lahko počenjajo samo nekateri, ki na normo stroja niso vezani.

NAGRADE UREDNIŠKEGA ODBORA TOSAME ZA NAJBOLJŠE ČLANKE V I. POLLETJU SO BILE PODELJENE

mo, da se krog dopisnikov razširi, kar je osnova za večjo kvaliteto. Z zlivanjem mišljenj in pozitivnih pobud lahko glasilo in kolektiv samo pridobi. Pregovor da »več ljudi več ve« prav gotovo drži. Pestrost in nenazadnje kvaliteta bi bili zagotovljeni v večji meri kot sedaj, ko je krog dopisnikov kljub trudu uredniškega odbora sorazmerno ozek.

Mogoče tu, na tem mestu ne bo odveč poudariti, da dopisov v Tosaminih skrinjah, ki so razobešene po zidovih tovarne ni. Do sedaj smo skoraj vse članke naročili. Želja vsakega urednika je, da ima dovolj »materiala«. Če prihaja del takega gradiva spontano, iz notranjih potreb bralca, potem sta njegovo delo in izbor resnično kvalitetnih prispevkov mnogo lažja in uspešnejša. Dvom, da bi se teme ne našle, je odveč.

Naša tovarna s 50-letno tradicijo je dosegla zavidanja vredne uspehe, s kakršnimi se ne more ponašati vsak kolektiv.

Široko razvejano samoupravljanje, katerega korenine so pognale tako globoko, da jih ne more nihče več izruvat, nam lahko da marsikatero misel, bodisi za pohvalo ali pa konstruktivne predloge za njegovo nadaljnjo krepitev, kot to dooloča naša nova ustava.

So trenutki, ko je posameznik ali skupina nezadovoljnih oziroma se čutijo prikrajšane. Tudi v takih primerih bo neupravičena kritika ali konstruktiven predlog dobrodošel na straneh našega glasila. Seveda pa kritizerstvo in blatenje kolektiva ali posameznikov brez osnove ni ne more najti mesta v glasilu, ki želi izražati resnične interese delovnega človeka.

Tak je torej namen naših nagrad za izvirne prispevke, ki naj dvignejo kvaliteto glasila, da bo postalo resnično vaše, v katerem bodo zastopani interesi delavca — samoupravljalca! Torej nas vseh članov kolektiva Tosame!

Kriteriji za podeljevanje nagrad

Za izbor nagrajenih članov je OMR zadolžil uredniški odbor, ki je tudi izdelal kriterije. Na osnovi letih pa bodo članki v bodoče vsakih 6 mesecev nagrajevani.

1. Članek mora biti poljudno napisan — tako, da bo razumljiv širokemu krogu bralcev. Tu zajeta tudi njegova literarna vrednost.
2. Prispevek naj bo informativen, se pravi, da kolektiv z nečim seznanja, da informacijo podaja na konstruktiven način — naj se to pozitivni ali negativni pojavi v kolektivu, ki se morebiti pojavljajo občasno ali trajno. Informa-

cija mora biti resnična in podana na način, ki je sprejemljiv z moralnih stališč.

3. Prispevki naj vzpodbujajo naše medsebojne odnose, kulturne, družbenopolitične in ostale moralne vrednote človeka v socialistični družbi. V poštev ne bi prišli članki, ki so vezani na službe, katere so dolžne, da informirajo člane kolektiva.

Kako se bo uredniški odbor odločil?

Ob izidu številke bodo člani uredniškega odbora izbrali iz pravkar izšle številke enega ali več članov, ki bodo ob koncu polletja (koledar-

skega) prišli v poštev za nagrade. Podeljene bodo tri nagrade v znesku:

1. nagrada 300.— N din
2. nagrada 200.— N din
3. nagrada 100.— N din.

Prve nagrajence za 1. polletje smo na osnovi teh kriterijev že nagrajili. Vabimo vas, da se vključite v vrste naših dopisnikov — le tako bomo uspeli naše glasilo dvigniti na literarno in vsebinsko višino — da bomo z njim zadovoljni vsi — vi dragi bralci in člani uredniškega odbora, ki naš časopis urejamo.

Pavel Furlan

Naš razgovor

Nagrade za najboljše objavljene članke v naši »Tosami« v prvi polovici letošnjega leta, so prejele:

I. nagrado za članek »Razmišljanje o oddelku filtrov« tov. Jana Vidergar,

II. nagrado za članek »Tovariš iz naše tovarne« tov. Slavka Štrukelj,

III. nagrado za članek »Zakaj tako« tov. Minka Starbek.

Nagrajenke smo povabili na kratek pomenek. Tople čestitke za priznanje, denarne nagrade in povabilo k nadaljnjemu sodelovanju, je bil uvod v pogovor.

V pogovoru sem od sobesednic izvedela:

I. JANA VIDERGAR

»Nagrade sem nadvse vesela, vse-

kakor ne toliko zaradi denarja samega, kot priznanja!

To ni moja prva nagrada uredniškega odbora, lani sem prejela obe prvi nagradi za objavljeni črtici«.

»Kaj najraši pišete?«

»Lahko ste opazili, da so to črtice. Kadar sem otožna in nerazpoložena za pogovor, se mi prikade največ idej za pisanje.

Članek »Razmišljanje o oddelku filtrov« ni nastal le na mojo željo, temveč željo mladih delavk iz našega oddelka.

S člankom sem hotela prikazati tiste probleme, ki se najbolj občutijo v našem oddelku in niso tako veliki, nisem pa hotela nikogar prizadeti.

V tovarno sem stopila pred šestimi leti in se je v tem času marsikaj spremenilo. Delovni pogoji so boljše, sam proces dela je prislunil novejši avtomatizaciji. V čim krajšem času pričakujemo ukinitve nočne izmene žensk, ostalo kar nam ni všeč, je bilo napisano v članku.

Menimo tudi, da naš oddelek ne odigra tiste »spoštovane« vloge v tovarni, kot bi jo z ozirom na ustvarjeni dohodek moral.

»Morda res« menim, »vi to najbolj občutite, ker vsak dan spremeljate življenje v oddelku in ostalih proizvodnih oddelkih, jaz sama pa dvomim v to, ker drug brez drugega bi težko obstojali ali sploh začeli novo življenje enega oddelka, kot je bilo pred desetletjem in pol prav v tem oddelku, ki nam danes daje dober zaslužek in seveda možnost za razvoj oddelka samega, kot celotne tovarne.«

»Kako ocenjujete naše glasilo?«

»Casopis je zanimiv in dovolj obširen, vendar pa menim, da bi se morali neposredni proizvajalci večkrat oglasiti. Potrebno je tudi večje sodelovanje urednika, ker morda delavcem manjka le korajžje, kajti s problemi in predlogi se srečujemo na vsakem koraku, zakaj jih potem ne bi tudi dali na papir?«

»Radi citate?«

»O, zelo — ampak preveč časa ni za to, saj veste, služba, družinske obveznosti. Rada sežem po delih domačih pisateljev, zelo rada po tujih realistih — Zoolaju, Balzaku...«

»Vaše ambicije?«

»Ze dolgo razmišljam o pisanju nekega večjega dela in upam, da mi bo sčasoma to uspelo. Idej imam dovolj, potreben je le čas in vstrajnost. Morda bom nekoč uspela?«

»Tov. Jana, v to ne dvomimo in želimo, da se vam ta skrita želja tudi uresniči.«

II. SLAVKA ŠTRUKELJ

Tudi tov. Slavka je bila nagraje prav tako zelo vesela. Članek je napisala na pobudo organizacije ZB tovarne, ob Dnevu borca.

»Dogodek je resničen, eden izmed mnogih, ki smo jih doživljali v najtežjih časih štiriletne vojne,« pravi Slavka.

»Teh je mnogo, pravite, imate kje zapisane?«

»Ne, ne, le zbrati se moram in spominjam se, kot bi se zgodilo včeraj. Dogodki so ostali v naših srcih in težko jih je kar tako zbrisati.«

Slavka nato pripoveduje o predvojnem življenju, o bedi, ko je na teden zaslužila 45 dinarjev, 50 pa jih je morala odšteti za hrano v ljudski menzi, o izkoriščanju delavca in njegovi vdanosti takratnemu vladajočemu razredu.

»Nismo poznali polurnega odmora, nobenih dopustov, ali poročniškega dopusta. Ampak ne mislite, da nismo bili revolucionarni, da

se tega nismo zavedali. Pa še kako!

Danes so vse drugačni časi, ki se nikakor ne morejo v ničemer primerjati s takratnim. Ko smo dobili upravljanje v svoje roke, se je v nas delavci začela oglašati delavska samozavest!

Izvolili smo prve organe upravljanja, katerih članica sem bila vsekozi, do upokojitve.

Se danes, najprej ko prejmem »Tosamo« pogledam o čem sedaj razpravljajo ti organi. Seveda imajo več nalog — njihovo uresničevanje pa je mnogo lažje kot na začetni poti.

Upokojeni delavci s ponosom spremljamo razvoj tovarne, veseli smo vsakega napredka.

Vsakoletnega srečanja se posebej veselimo in prijetno smo presenečeni, da nas kljub vsakodnevnim nalogam in težavam, s katerimi se delavci, ki še delate srečujete, ne pozabite tudi na nas! Res smo vam za to hvaležni!

»Po urejenosti v hiši in na vrtu, ugotavljam, da se sploh ne dolgočasite, čeprav ste zadnji dan dela v tovarni bila oblita s solzami.«

»Poleg vsega gospodinjstva, čuvanja dveh vnukov, najdem čas za čitanje ali gledanje televizije. Vse to počnem z veseljem, brez predahe, lahko rečem, le, če mi zdravje dopušča.«

Ob slovesu — obiskala sem jo namreč na domu, mi je naročila, da vse prav lepo pozdravlja in nam

želi lepih delovnih rezultatov in medsebojnega razumevanja. Tudi pisala nam bo še, je dejala, v »Tosamo«, namreč.

III. MINKA STARBEK

»To je moj prvi članek, ki sem ga predala v objavo. Sodelavcem je bil všeč in vsi skupaj pričakujemo, da bo našel razumevanje in na koncu dobro rešitev.«

»Boste objavili še kakšen članek, veliko berete?«

»Pripravila sem članek o turi, ki sem jo napravila na sam vrh Triglava. Naš list prečitam do zadnje vrste, vselej mi kakšna strokovna »frazza« ni povsem razumljiva. Morda bi se dalo napisati malo preprostejše?«

V mladih letih sem prečitala mnogo knjig, zdaj malo manj, ker ti veliko časa vzame gledanje televizije.

V našem mesečniku bi bilo zaželenih malo več člankov delavcev iz proizvodnje.«

»Kaj počnete v prostem času?«

»Nadvse rada hodim v hribe. Letos sem že kar dvakrat občudovala naše najvišje vrhove, ravno v nedeljo sem prišla iz Triglava. V hribih se duševno in telesno sprostim!

Rada tudi vezem, kvačkam, sploh ukvarjam z ročnim delom.«

B. V.

SINDIKALNE VESTI

Sindikavno letovanje

Sindikato že več let pošilja člane kolektiva na sindikalno letovanje. Kriterij izbire pa se je stalno menjal tako, kot so se menjali izvršni odbori sindikata. Kriteriji so bili: zdravstveno stanje, socialno stanje, leta službe, družbeno politična aktivnost.

V letošnjem letu smo dokončno ločili zdravstveno okrevanje od sindikalnega letovanja. O tem je bilo več napisanega v prejšnji številki tega glasila. Zal še vedno ni dokončan seznam strukture socialnega stanja vseh zaposlenih, čeprav smo ga na naših sestankih že večkrat zahtevali. Zato ta kriterij pri naši izbiri ni bil upoštevan. Hoteli smo izbirati na osnovi podatkov. Ker so bila leta službe edino tako merilo,

je izvršni odbor OOS na 5. in 7. seji izbral na naslednjih pa potrdil naslednje pogoje: Izbira se med tistimi, ki so v Tosami in še niso sindikalno letovali, letovanje traja 1 teden, stroške letovanja — bivanje v izbranem kraju plača OOS, za letovanje je treba koristiti redni dopust, skupno število poslanih na letovanje v predsezoni in posezoni je 30 članov. Prijave kandidatov sprejemajo po razgovorih v svojih oddelkih delegati IOOOS, dokončno izbiro potrdi IOOOS.

Ker prejšnji sindikalni odbori niso shranjevali seznamov delavcev, ki so bili poslani na letovanje, smo imeli precejšnje težave pri izbiri, prav tako pa se je zgodilo, da so bili nekateri poslani dvakrat.

Sedaj je narejen seznam vseh delavcev, ki so zaposleni v Tosami nad 20 let. Vpisan pa je tudi podatek, če so že letovali na stroške sindikata. V prihodnje bo torej glede

izbire po letih službe manj težav. Do naslednjega letovanja v prihodnjem letu pa bi moral biti izdelan seznam strukture socialnega stanja, tako da bi na tej osnovi poslali na letovanje 15 članov, ostalih 15 pa glede na skupna leta službe.

Delavci lahko letujejo na morju v Novem gradu, Izoli ali v planinah. Kdor letuje v Izoli ali v planinah dobi toliko denarja, kot znaša tedenski dnevni posezonski penziona v Novem gradu.

Predsednik IOOOS:
Viljem Dolenc

Blagajna vzajemne pomoči

V našem časopisu so člani kolektiva dobro obveščeni o delu sindikata. Zato je prav, da napišemo nekaj o delu Blagajne vzajemne pomoči, ki je tudi ena od oblik prizadevanja sindikata, da pomaga kolektivu.

V kartoteki je vpisanih že kar 410 članov kolektiva, ki mesečno vlagajo ali na račun vlog dvigajo posojilo in si tako pomagajo iz trenutnih težav. V povprečju je bil letošnji mesečni promet 56.200,00 din.

Sedaj imamo zaposlene zopet nekaj nove delovne sile, od katerih marsikdo še ničesar ne ve o taki samopomoči in bi jih morda zanimalo.

V Blagajno vzajemne pomoči se lahko vpiše vsak član kolektiva in to pri blagajniku v laboratoriju. Najmanjša oziroma obvezna mesečna vloga je 10,00 din, katere odtegujemo mesečno ob izplačilu osebnega dohodka.

Denar lahko dvigate vsak ponedeljek in četrtek od 13. do 14. ure. Izdajanje denarja se prekine le od vsakega 3. do 10. v mesecu zaradi obračuna in odtegljajev.

Pravico do posojila 1.000,00 din ima vsak član Blagajne vzajemne pomoči, ki vlaga najmanj tri mesece. Vsak mesec dobi to posojilo od 10 do 15 članov. Zato se mora vsak, ki želi dvigniti posojilo prijaviti blagajniku vsaj en mesec prej, tisti, ki pa posojilo koristijo večkrat, morajo seveda čakati še dalj časa. Izjemni primeri so nesreča, smrt in podobno. Takrat pomagamo tudi brez predhodnega naročila, če je le v blagajni dovolj denarja.

Že v lanskem letu smo predlagali, naj bi člani Blagajne vzajemne pomoči dali svoje pripombe oziroma predloge za izboljšanje poslovanja odboru sindikata. Do sedaj nismo dobili še nobenih predlogov, čeprav bi bili zelo zaželeni. Pripombe lahko daste tudi blagajniku ali predsedniku sindikata.

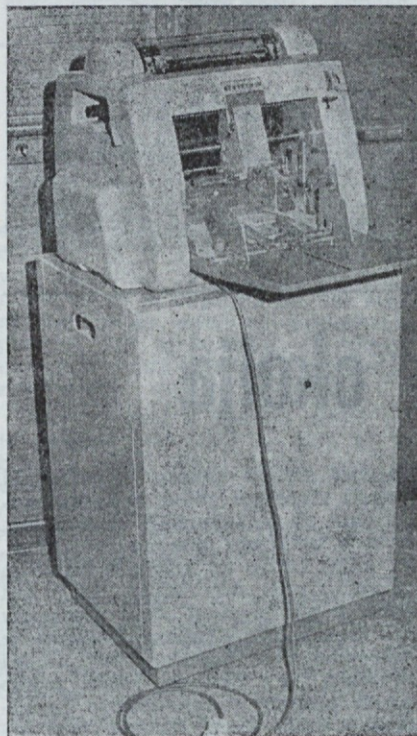
M. P.

INFORMACIJA O USTANOVITVI RSK S PODROČJA INDUSTRIJE IN RUDARSTVA SLOVENIJE

Ustavno opredeljene naloge so vsebinsko izredno široke in zahtevne, terjajo nenehno vodenje politične akcije delavcev za njihovo ureničevanje, zato jih ni bilo mogoče več realizirati v okviru sedanje organiziranosti sindikatov in Zveze sindikatov.

Organizacijski temelji za novo organiziranost so bili sprejeti na IV. konferenci ZSS. Zato so bile na podlagi sklepov 9. plenarne seje republiškega odbora Sindikata delavcev ustanovljene naslednje sindikalne konference:

1. RSK Tekstilne in usnjarske industrije 69 delegatov
2. RSK Kovinske industrije 123 delegatov
3. RSK Energetike in premogovništva 39 delegatov
4. RSK Lesne industrije in gozdarstva 69 delegatov
5. RSK kemične industrije 36 delegatov
6. RSK Grafične in papirne industrije 34 delegatov

Kopirni stroj

Konference so bile ustanovljene v skladu s pravilnikom o ustanovitvi, organizaciji in delovanju republiških sindikalnih konferenc, ki ga je sprejel plenum republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, dne 26. 6. 1973, v katerem so opredeljena poveljavna načela glede oblikovanja

konferenc, kadrovske sestave ter njihovega funkcioniranja.

V vse RSK je bilo izvoljenih 370 delegatov od katerih je: 282 delavcev ali 76 %, 131 žensk ali 35 %, 92 starih do 27 let ali 25 %, 162 članov ZK ali 44 %.

Ta podatek prikazuje, da so bila postavljena izhodišča o organiziranosti in kadrovski sestavi konferenc realizirana.

Pavla Kamin

Zaključki

ustanovne republiške konference delavcev tekstilne in usnjarske industrije Slovenije, z dne 31. maja 1974.

Na osnovi sklepov ustanovnih republiških sindikalnih konferenc, so mi med drugim posredovali tudi zaključki, s katerimi seznanjam vse člane sindikata v našem podjetju:

1. Po uvodni obrazložitvi, je konferenca sprejela svoj poslovnik o delu, vključno s predlaganimi spremembami ter sklenila, da se na osnovi tega poslovnika konstituira;
2. Konferenca je sprejela poročilo o uresničevanju programske usmeritve Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije in sklepov IV. konference ZSS, ki ga je podal predstavnik republiškega odbora; sindikatov in mladine, je konferenca sklenila, da se v okviru konference ustanovi aktiv mladih delavcev; aktiv sestavljajo delegati konference, mlajši od 27 let, obravnaval pa bo vprašanja, ki posebej zadevajo interese mladih delavcev;
4. Konferenca je v celoti sprejela teze za program dela, kot temeljno delovno usmeritev za nadaljnje obdobje;
5. Po obrazložitvi postopka evidentiranja in kandidiranja, je konferenca izvolila 13 člansko predsedstvo, predsednika in podpredsednika in imenovala svojega sekretarja;
6. V predsedstvo republiškega sveta ZSS je konferenca izvolila ing. Rihar Doro iz Industrije bombažnih izdelkov, Kranj, predsednico republiške sindikalne konference;
7. Po sklepu konference mora 5-članska komisija v sestavi: Skrt Vili, Kosirnik Ivan, ing. Rihar Dora, ing. Abramič Olga in Jože Sintič, pripraviti zaključke in predlog delovnega programa;
8. Z zaključki in predlogom delovnega programa mora komisija seznaniti vse delegate republiške konference, občinske sindikalne konference, osnovne organizacije sindikata tekstilne in usnjarske industrije ter druge zainteresirane dejavnike.

Pavla Kamin

AVTOAPOTEKE

Pri pregledu prodaje avtoapotek se je porodila misel, kako seznaniti kolektiv o prodaji tega artikla.

S proizvodnjo smo pričeli že v letu 1963. Za avtoapoteke takrat ni bilo pravega zanimanja. Proizvodnja in prodaja je sunkovito narasla šele naslednje leto, ko je pričel veljati zakon o obvezni opremi motornih vozil. Ker pa iz leta v leto narašča na naših cestah število motornih vozil s tem pa tudi naraščajo potrebe po tem artiklu. V Jugoslaviji je bilo ob koncu leta 1973

registriranih več kot milijon osebnih avtomobilov od tega v Sloveniji 19,9 %.

Ob nadaljnjem primerjanju lahko ugotovimo, da znaša naša udeležba pri opremi z avtoapotekami 64,4 %.

Zato ni odveč pripomniti kako potrebno je razmisliti o vseh možnostih izdelave avtoapotek, ker niso samo za opremo novih vozil ampak tudi za dopolnitve v že registriranih avtomobilih.

Perše

Onesnaževanje okolja

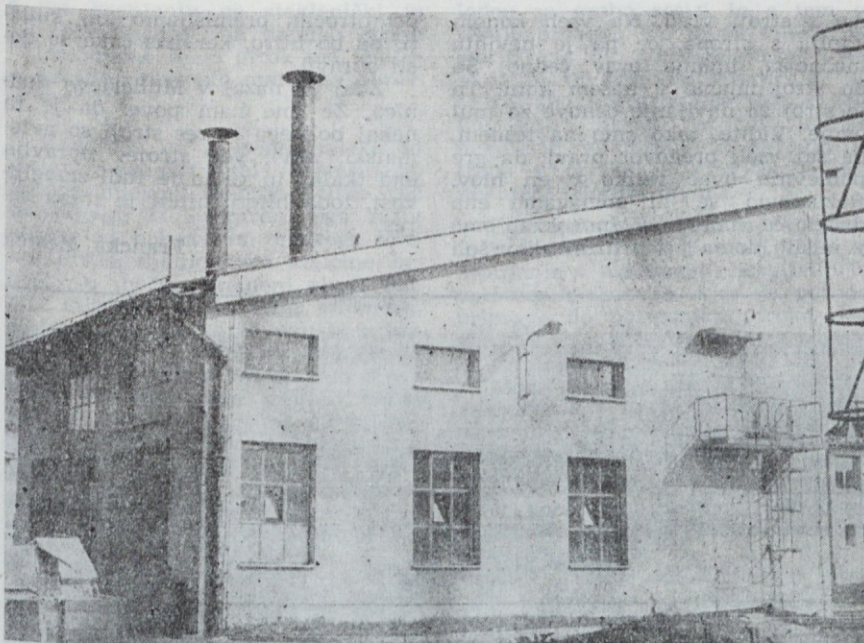
Dnevno poslušamo po radiu, gledamo po televiziji, beremo v časopisih poročila, se pogovarjamo o vseh mogočih dogodkih doma in v svetu in prav gotovo je vsakemu zadnje čase prišla na uho kakšna novica o škandaloznih pomorih rib in ostalih vodnih živalih v večjih slovenskih rekah. Pri tem pa se ve rjetno nismo kaj dosti zamislili kaj je pravzaprav pri tem narobe, zakaj se nekateri zaradi tega tako razburjajo, kam nas pelje današnji tempo življenja? Vendar je zadnji čas, da vsak od nas začne razmišljati o tem in ne samo razmišljati, tudi ukreniti je treba kaj. Ali ni dovolj občutno, da so zastrupitve naših rek dejansko rdeča luč na semaforju, da tako ne gre več naprej? Danes je bila zastrupljena reka, že jutri pa je lahko naša pitna voda. Običajno je za to kriva neka

tovarna ali pa kakšen privatnik, ki izpusti strupene snovi v kanalizacijo. Kdo pa je tovarna? To smo mi, ki si v tovarnah služimo svoj kruh. In kako pride do takšnih kaznivih dejanj. Čitali smo lahko, da je bil delavec pri svojem delu nepazljiv pri pretakanju strupene tekočine iz rezervoarja v posodo. Ker ni bil prisoten, je tekočina tekla preko polne posode v kanalizacijo in naprej v reko. Če bi delavec prej pomislil s kakšno tekočino ima opravka, verjetno kaj takega ne bi dovolil. Lahko se napaka naredi tudi nevedoma, kajti velikokrat preizkušamo za izboljšanje ali pocenitev proizvodnje nove preparate, pri tem pa ne pomislimo na druge posledice. Zato moramo biti tisti, ki opravljamo tako delo doma ali v tovarni zelo previdni in ne smemo dopustiti zastrupljanja. Če preparata ne

poznamo, oziroma če nimamo zagotovil o neškodljivosti ali navodil o načinu uporabe, ga ne uporabimo dokler ne preprečimo nevarnosti onesnaženja. Naših voda pa ne zastrupljamo samo na ta način, tudi to, da mečemo v struge vse, kar nam je odveč, zelo onesnažujemo naše vodotoke. Za primer bi rekel, da si ogledate čudovito sotesko Vintgar na Bledu. Po sprehodu vam gotovo ne bo všeč, ko vas bo na vsakem koraku soteska opomnila na smetišče, saj vsepovsod visijo polivilaste vrečke, cunje, papir, v vodi in na bregovih pa je prav tako polno pločevink, plastenk, steklenic in druge šare, kar vas popolnoma odvrne od željene sprostitve. In to počenjamo prav vsi in vsepovsod. Ne najdeš več nedolžnega kotička v naravi, da se ti ne bi bilo treba izogabati ostankom predhodnika, ki bi lahko z malenkostnim trudom pobral embalažo in jo odvrigel v kakšno jamo ali pa na drugo primerno mesto za odpadke. Tudi naše otroke vzgajamo v takem duhu, da bodo znali pospraviti za seboj. Doma, kjer živimo, odlagamo smeti v smetnjake ali pa na posebej odrejena mesta, nikakor pa jih stresati v reke in potoke, kar je že zločin. Za takšne prekrške imamo danes še vse premile kazni, pa tudi družba se še ne trudi povsod dovolj za reševanje teh problemov.

Če se povrnemo na našo tovarno, lahko ugotovimo, da smo kljub zakonom dejansko še zelo malo storili. Še najbolj je urejen odvoz kovinskih, lesnih in drugih odpadkov, ker bi se sicer sami v njih zadušili. Za čiščenje odpadnih tehnoloških vod imamo izdelan projekt zadrževalnega bazena, za katerega je tudi že izdelana lokacijska dokumentacija, vendar pa ga ne moremo zgraditi, dokler ne odkupimo potrebnega zemljišča. Predvideva se, da bo odkup v najkrajšem času izvršen. Potem pa bo potrebno takoj pristopiti k gradnji, obenem pa rešiti še ostale probleme z odtokom naših odpadnih voda.

Neprijetne probleme imamo tudi s čiščenjem dimnih plinov zaradi pritožb sosedu, ki ga motijo saje. Ko smo želeli vgraditi filtre, jih pravzaprav ni bilo dobiti z odgovarjajočimi atesti. Večina imajo zelo slab učinek. Sicer so meritve pokazale, da imamo zelo malo saj, dvajsetkrat manj kot to dovoljuje zakon, kljub temu pa smatram, da bomo prej ali slej morali vgraditi čistilne naprave. Ne znam pa si razlagati, da še danes rešujemo onesnaženje z višjimi dimniki, saj s tem obsodimo določen okoliš le na daljše umiranje. Če računamo na prihodnost, bi bilo veliko pametneje investirati nekaj več sredstev v razvoj čistilnih naprav, ki bi dejansko očistile dimne pline vseh stru-

Kako zadržati saje?

penih primesi. Takšne naprave bodo potrebne tudi za centralne kurjave, izpušne pline motorjev in druge. V kolikor se ne bomo z vsoto silo in resnostjo spoprijeli z reše-

vanjem onesnaževanja, bomo okolje, tako zastrupili, da življenje ne bo več možno.

dipl. ing. F. Rožič

dospeš do cilja v planinah, se ne da opisati, to lahko vsak le sam doživi.

Po počitku in okrepcilu smo z novo energijo nadaljevali pot mimo malega Triglava na Kredarico. Ta pot, čeprav precej strma vendar lepo zavarovana, pelje po grebenih, kjer je nevarno, za varnost pa so klini in zajle.

Marmornate plošče ob poti pa zgovorno hranijo davne spomine na mrtve junake, ki jih je pobil Triglav s svojimi strminami.

Oh, življenje, ti tečeš, kako lepo pa je planinam, ki ob sončnem zatonu opazujejo sebe in sij svojih vrhov v brezmejni lepoti končanega dne.

Iz Kredarice smo občudovali Triglav v večerni zarji in opazovali ljudi, ki so kot mravlje lezli drug za drugim na Kredarico, ali pa po nasprotni strani na Baniko. Po celodnevem naporu in martinčkanju na soncu smo utrujeni zaspali v planinski koči.

Zgodaj zjutraj smo spočiti nadaljevali pot na Staničev dom, nato pa preko Praga nazaj v Vrata.

Tudi pri nas v Tosami bi lahko organizirali kdaj kakšen pohod po naših lepih planinah. Lahko smo srečni, da smo rojeni na tako lepem koščku zemlje, kjer nas obdajajo prekrasne planine s svojo lepoto, a žal je mi dostikrat ne znamo ali nočemo izkoristiti.

S. M.

Naš vzpon na TRIGLAV

V soboto, 27. julija smo se že ob poltretji uri zjutraj odpeljali preko Kranja, Jesenic in Mojstrane v dolino Vrat do Aljaževega doma pod Triglavom. Tu smo pustili jeklene konjičke in pot nadaljevali peš mimo Rinke — spomenika padlim partizanom gornikom, skozi Luknjo po Rambergerjevi poti, ki je lepa, strma in precej plezalna, a žal slabo zavarovana, zato je pa precej naporna in primerna samo za utrjene planince. Po več urni hoji in vzponu, smo slednjic le zagledali naš cilj — Triglav. Vzdoroščeni smo po tolikem naporu ter nevarostim premagali še zadnjih 20 minut, kjer smo vsi veseli prišli do Aljaževega stolpa na Triglavu, ki je visok 2863 m.

Triglav je simbol naše ožje domovine Slovenije in Jugoslavije, pa tudi božja pot planincev. Pravijo, da kdor je zaveden Slovenec, mora vsaj enkrat obiskati Triglav. Triglavski vrh je odseval kot otok, ki se na modri gladini brezmejnega morja samotno dviga iznad nižjih kamnitih tovarišev. Za njimi so otokno plavalni po rdeče-modrem nebu majhni oblaki, ki so zakrivali odsevajoči sončni obrisi.

Planinski zrak nam je vdihnil v srce delček narave in nas duhovno osvežil, da smo že z lepšim smi-

slom zrli v sicer gole skale, vendar človeku, ki je s srcem prisoten dovolj zgovorne, ter prekrasno panoramo, ki se je odpirala na vse strani. Le redke ptice so preletavale planine, kot bi se bale, da naravi ukradejo edini delček nedotaknjenega sveta.

Prvi pogled s starega očaka mi je pregnal vse misli na pot, ki je bila še pred nami. Zazrla sem se v bore malo zemljice, pokrite s planinskim cvetjem, ki me je s svojimi posebno nežnimi barvami opozirilo, da niso za na klobuk. Res je, kar pravi pregovor — »Najlepša roža vrh planin — najlepši jezik materin.« Ob tako čudoviti naravi se človek kar prerodi. In sredi poljetja smo se v kotanji še kopali. Občutek in radost, ki ga doživiš, ko

Sprehod po trakotkalnici

Stopite z menoj v trakotkalnico in povedala vam bom marsikaj, kaj nas navdušuje in kaj nas žuli. Vem, da mnogi ne vedo kaj in kako delamo.

Naj takoj povem, da se tudi po-

časi moderniziramo, še bolj pa zastajamo in zastajamo pri obljubah, kar pa za nas pomeni tudi upanje. Šli bi po vrsti po celotnem oddelku trakotkalnice. Monotono ropotanje tkalskih strojev nas ne sme motiti

in poskušajte se vživeti z nami. Smo v prvem novem delu tkalnice, pred enim letom še polna hala tkalskih strojev, je zdaj postala skladišče oz. pakirnica ovojev. V ta namen smo nabavili nove stroje za zvijanje in pakiranje ovojev. Dobili smo tudi nekaj novih sodelavk iz konfekcije. Sprva smo imeli težave, zdaj pa se tudi to normalizira, zakar gre priznanje predvsem našim mojstrom.

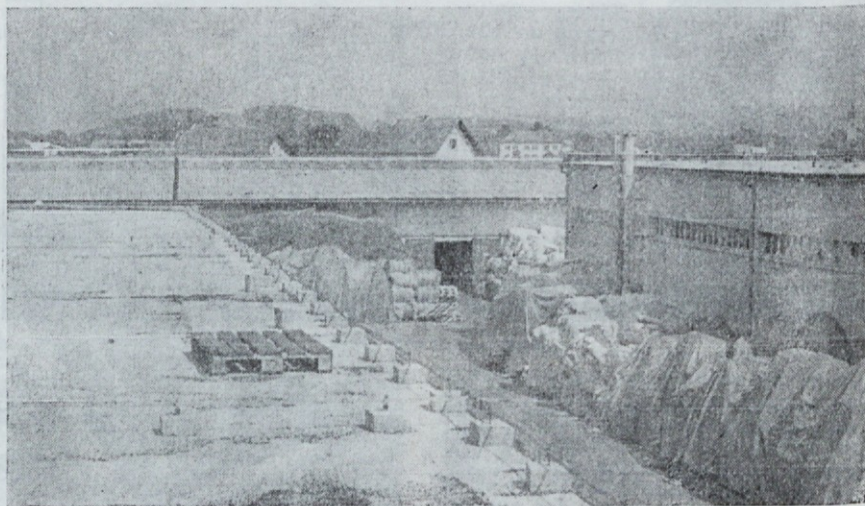
Smo v srednji tkalnici. Ropot strojev se nadaljuje, toda me ga ne slišimo, saj imamo poleg tkalskih strojev še stroj za navijanje votka, ki pa je vedno premajhen, saj so košare pod njim vedno prazne. **Obljubljeno imamo, da se ta stroj poveča za štiri glave, toda nič se ne premakne in zgleda, da bo ostalo pri obljubi.** Kako nerazpoložene smo takoj zjutraj, ko pridemo na delo pa vidimo, da je vse prazno in da bomo morale celih osem ur tekati za votkom, kajti norma nas priganja, noge pa nas ne ubogajo in to nas včasih spravi v slabo voljo. Za trenutek pogledimo v zadnjo tkalnico, čisto na koncu smo. S stroji smo zatrpane, ki so eni že precej stari in zdelani, na prvi pogled pa bi kdo mislil, da je prišel v vas k mostiščarjem, ki so imeli stavbe na koleh. Tako imamo tudi me vse križem kražem speljane odre in nekaj percej ozkih, tako da moramo zelo paziti, da katera ne stopi zra-

me s stroji vred. Na vseh koncih kaplja s stropa, če pa je nevihta močnejša, imamo prav čedno. Še en stroj imamo v našem kotu. To je stroj za navijanje osnovne za mul ovoje. Vidite, tako smo na tesnem, pa saj vsak pregovor pravi, da gre pohlevnih ovac veliko v en hlev. Razumemo se in pomagamo ena drugi, če moremo. Mnogokrat smo v mislih doma pri družini ali v šoli

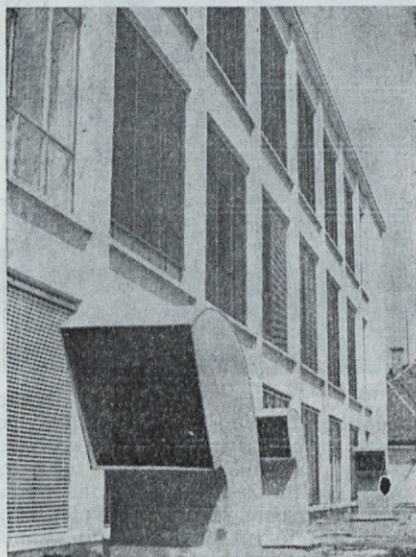
pri otrocih, premišljamo kaj kuhati, da bo hitro, ker nas čaka še dosti opravil.

Zdaj pa nazaj v Müllerjevo tkalnico. Že ime nam pove, da je ta nekaj boljšega in res stroji so avtomatski, novi, več strojev opravlja ena tkalka in večja je tudi zmogljivost, toda hiteti, hiteti je treba zares.

Francka Mestek

Eno leto — koliko časa še?

Se vseno premalo zraka za tkalnico

ven in da jo ne pogrne po tleh, nekaj takih pripetljajev je že bilo, ki pa smo odnesle k sreči samo strgane nogavice. **Kar pa je najbolj kritično v tem oddelku, je luč.** Lahko si damo na oči pet očal, pa če je temno, je temno, ne vidi se nič. Čez leto ali dve bomo v tem oddelku vse oslepele, če ne bo nikogar, da bi zamenjal luči. Pa še nekaj je, kar se že danes bojimo, ko je suho vreme zunaj. Toda ko bo začelo deževati, bomo mokre tudi

Otrokovo zdravje je odvisno od njegove prehrane

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

Zalivanje

Kadar se zgodi, da mati nima mleka, dojenčka zalivamo, se pravi, da mu dajemo kravje mleko oziroma mlečne prispevke. Tudi novorojenčka hranimo umetno, če ni materinega mleka, pa čeprav ni donošen.

Ob pripravljanju umetnega obroka upoštevamo zlasti naslednje:

1. Mleko oziroma mlečni pripravki, ki jih uporabljamo, morajo biti kakovostni, ko jih nabavimo. Embalaža mora biti nedotaknjena. Prepričajmo se, kdaj so bili pripravljani, saj morajo po predpisih imeti naveden datum proizvodnje in kako dolgo so uporabni.
2. Hraniti jih smemo toliko časa in na tak način, kot navaja proizvajalec.
3. Pripravljamo jih v prekuhani posodi in s prekuhanim priborom ter polnimo v prekuhane stekleničke, na katere natakneмо prekuhane dudke. Pripravljanja se moramo prej naučiti. Če uporabljamo mlečne preparate, jih pripravimo za vsak obrok sproti. Če uporabljamo mleko, ga pripravimo

mo za ves dan. Hranimo ga na hladnem prostoru, najbolje v hladilniku, če ga imamo. Zmrzniti ne sme. Pred uporabo mleko pogrejemo. Ne hranimo ga nikoli za naslednji dan. Ostanek nezaužitega obroka zavržemo.

4. Pri hranjenju po steklenički je večja možnost, da dajemo hrano mehanično in je otrok pri tem ogojufan za toplo materino naročje.

Znano je, da je kravje mleko po sestavi drugačno od materinega. Kravje mleko vsebuje veliko več beljakovin, ki se razen tega razlikujejo od beljakovin ženskega mleka. Presnavljanje take količine beljakovin močno bremeni zlasti ledvice mladega in nezrelega dojenčka. K temu pripomore še velika količina soli v kravjem mleku. Pomagamo si tako, da mleko razredčimo z vodo; ker smo s tem izgubili nekaj kalorične vrednosti takega mleka, mu moramo dodati ogljikove hidrate in tudi maščobe — predvsem rastlinskega izvora. Beljakovina kravjega mleka je težje prebavljiva kot beljakovina ženskega mleka, in to zaradi razlik v sestavinah. V že-

lodcu se grobo sesiri in s tem otežuje prebavo. Če je pa mleko pasterezirano ali homogenizirano oz. se ji dodajo ogljikovi hidrati, se tudi beljakovina kravjega mleka drobno sesiri. Zaradi različnih količin nekaterih vitaminov in surovin je treba v privke iz kravjega mleka nekatere od njih dodati.

Zelo važno je, da je mleko čisto in brez klic. To še posebej velja za hranjenje v ustanovah, hospitalih in varstvenih zavodih, kjer je pot od priprave do potrošnika otroka dolga.

Menimo, da je zalivanje dojenčka kakovostno, če je otrokov razvoj enak in struktura njegovega telesa enaka kot pri dojenčku,

— če umetno hrano dobro prenaša,
— če dobi z njo optimalno količino bistvenih sestavin,
— če je brez klic.

ki — hči, Vrhovnik Gizeli — hči, Jamšek Francu — hči.

Staršem novorojenčkov pristrčno čestitamo, malčkom pa želimo zdravo rast.

POROČILI SO SE:

Prvinšek Ivanka poročena Drolc, Brlec Branka poročena Starbek, Videmšek Andrej.

Na novi življenjski poti vam želimo mnogo medsebojnega razumevanja.

V DELOVNO ORGANIZACIJO SO PRIŠLI:

Marinček Marija 15. 7. v konfekcijo, Kamenšek Marjeta 15. 7. v konfekcijo, Urankar Ivanka 15. 7. v konfekcijo, Pernek Elizabeta 15. 7. v konfekcijo, Huber Dragica 23. 7. v konfekcijo, Sterle Vlasta 1. 8. v splošno kadrovski sektor, Kralj Antonija dipl. ing. 2. 9. v laboratorij, Rusjan Vojka 2. 9. v tkalnico, Ravnikar Franciška 3. 9. v konfekcijo, Urankar Franc 3. 9. v komercialni sektor, Igljič Ela 4. 9. v pomožne obrate.

Na delovnem mestu vam želimo mnogo delovnih uspehov in zadovoljstva.

IZ PODJETJA SO ODŠLI:

Smolnikar Ljudmila 31. 7. sporazumno, Naum Olga 14. 8. sporazumno, Volčini Janez 15. 8. sporazumno, Kerč Antonija 19. 8. sporazumno.

Tudi na novih delovnih mestih jim želimo uspehe!

T. O.

Kadrovske vesti

KADROVSKE VESTI OD 12. 9. do 11. 10. 1974

ROJSTNI DAN PRAZNUJEJO:

Konfekcija

Avman Mihaela 2. 10., Cerar Marija 24. 9., Jeretina Dragica 25. 9., Račič Tinka 13. 9., Bezljaj Helena 19. 9., Volkar Marija 1. 10., Hriberšek Majda 22. 9.

Mikalnica

Oražem Jože 13. 9., Bešter Rezka 13. 9., Cimbola Anica 20. 9., Jeretina Francka 16. 9., Kosec Marija 7. 10., Česen Slavka 22. 9., Skol Milka 4. 10., Mihalič Branka 1. 10.

Belilnica

Pavšek Viktor 16. 9., Stele Fani 2. 10.

Filtri

Strehar Karel 6. 10., Pavlič Zofka 14. 9., Urana Joži 16. 9., Smolnikar Jelka 29. 9., Urankar Justina 28. 9.

Tkalnica ovojev

Cerar Francka 6. 10., Prelovšek Zinka 9. 10., Prašnikar Mici 6. 10., Kovač Ivanka 26. 9., Praznik Rezka

8. 10., Rode Marica 30. 9., Ribaš Rozka 12. 9., Planinc Marija 2. 10.

Avtomatska

Florjančič Ela 7. 10., Marolt Magdalena 6. 10., Judež Pavla 29. 9., Podbevšek Marinka 19. 9.

Pripravljalnica

Sedelšak Marinka 1. 10., Hribar Marija 29. 9.

Pomožni obrati

Andrejka Miha 26. 9., Juhant Franc 17. 9., Jamšek Franc 14. 9.

Splošno kadrovski sektor

Sterle Vlasta 12. 9.

Komercialni sektor

Prstec Stjepan 5. 10., Florjančič Matevž 26. 9., Rebolj Milica 20. 9., Račič Martin 17. 9., Miš Franc 17. 9.

Finančni sektor

Gaberšek Ljudmila 15. 9., Lekan Francka 3. 10.

Tehnični sektor

Peterlin ing. Franc 12. 9., Pungerčar Marjeta 21. 9.

Ekonomsko planski sektor

Jeretina Metka oec. 18. 9.

K rojstnemu dnevu vam čestitamo in želimo, da bi svoj praznik čim lepše praznovali.

RODILI SO SE:

Drolc Janezu — sin, Juteršek Vi-di — sin, Smole Magdi — hči, Kovač Urški — hčerki, Ogorevc Ivan-

Izdaja: TOVARNA SANITETNEGA MATERIALA — DOMZALE

Urejuje uredniški odbor:

Vladka Berlec, Dušan Borštnar — OOK Viljem Dolenc — IOOO sindikat, Marjan Hafner, Franc Kosimik, Albina Miš — blagajna, Karol Strehar, Marjan Svetlin MA-Tosama, Feliks Vodlan, Jurij Vulkan, Slavko Bajec, Pavel Furlan — odgovorni urednik

NAKLADA: 1000 izvodov
Tisk: »Papirkonfekcija«, Krško

Nagradna križanka

		NAČIN OBLAČENJA	VRSTA CIGARET	KIRURŠKA STRGALKA	PRISTAN. V ČILU	INDUSTR. RISTLINA	WIZOZEMSKA	PISATELJ GIMNAZIJE	SOLI CIANOVE KISLINE	ANTON KARINGER		
EDEN OD ODELKOV		PRIPOMOČ V SABOJNIJ.									PLEME	
SPRIMEK RUDNIN		ZNAČAS										
KITAJSKI OBLASTNIK							GALIJ BOMBONI			ŽITARICA JOULE		OČE
PRIPADNIK AGRARNE POLITIKE						PLAHIA	SAMEC DOHAČE ŽIVALI					
STRAST		MUSLIM. BOG	RAZPREDELNICI	KDOR IMA VELIKO ČELO						DEL TENIŠKE IGRE		
LAHKOŽIVA ŽENSKA					REZULTAT KISIK					AVSTR. POP AGENCIJA KOLAR SLAVKO		
ZOLA				VSE V REDU (ANGL)			OGOREK			LITER RADIJ		BISAGA
NIKALNICA	ALUMINIJ	VELIKAN		ČAŠENJE PREDMETA PRI PLEMENIH			KRAVA	NESTO V VOJVODINI DEL TEKNE				
HRUPNO SMEJANJE							DELAVSKI SVET		PAVLOVA PREVOZ			
PRITOK RENA V ŠVICI			VOJNI ODSEK				RINA			11. IN 13. ČRKA ZGOBEN		
TO JE			NERALIČ TONISLAV	RUTENIJ		SOLMIZAC. SLOG						
	DUH V SHAKES. "VIHARJU"						KALIJ	ŠČETKA				
							ATONALNA GLASBA BREZ NAGLASA					SESTAVA VIDA VODLAN

